

SPIS TREŚCI

OD AUTORÓW	5
----------------------	---

Część pierwsza

HISTORIA NIEMIEC DO 1492 ROKU

I. NAJDAWNIEJSI MIESZKAŃCY ZIEM NIEMIECKICH

Paleolit	11
Neolit	17
Społeczeństwa epoki brązu	23
Społeczeństwa epoki żelaza	28
Germanie i ich walka z Rzymianami	31
Rozsiedlenie plemion germańskich w świetle najstarszych źródeł rzymskich	38
Wpływ cesarstwa rzymskiego i jego kultury na stosunki wśród Germanów	40
Powstanie wielkich związków plemiennych, ich wędrówki i tworzenie się pierwszych państw germańskich	44

II. PAŃSTWO FRANKÓW

Podboje Franków	54
Feudalizacja stosunków społecznych	55
Organizacja państwowa	60
Wzrost znaczenia i hierarchizacja feudałów	61
Upadek Merowingów	62
Budowa monarchii karolińskiej	65
Stosunki Franków ze Słowianami	70
Wznowienie cesarstwa i jego organizacja wewnętrzna	72
Rozwój kultury	74
Podział monarchii Karola Wielkiego	78

III. NIEMCY DO POŁOWY XI WIEKU

Powstanie księstw niemieckich	85
Walka o zjednoczenie księstw niemieckich	86
Ekspansywna polityka Henryka I	89

Walka Ottona I o utrzymanie jedności państwa	93
Początki polityki włoskiej i nowe trudności wewnętrzne	95
Sojusz z duchowieństwem drogą do wznowienia cesarstwa	97
Wznowienie walk ze Słowianami	100
Kryzys wewnętrzny państwa niemieckiego w czasach rządów Ottona II	103
Niepowodzenia Ottona II w polityce włoskiej	106
Powstanie Słowian Połabskich	107
Kryzys wewnętrzny w Niemczech za rządów regentki Teofano	109
Stosunki ze Słowianami	109
Polityka włoska Ottona III	110
Stosunki Ottona III z Polską	112
Trudności we Włoszech i w Niemczech pod koniec rządów Ottona III	114
Polityka wewnętrzna Henryka II	115
Wojna polsko-niemiecka	117
Polityka włoska Henryka II i stosunki z Francją	121
Polityka wewnętrzna Konrada II	122
Polityka włoska	123
Polityka wschodnia	124
Pozyskanie Burgundii	126
Kultura niemiecka	127
Sztuka	131

IV. NIEMCY OD POŁOWY XI DO POŁOWY XIII WIEKU

Henryk III wobec trudności wewnętrznych cesarstwa	133
Stosunki z papieżem	134
Stosunki Henryka III ze wschodnimi sąsiadami	135
Wzrost opozycji antykrólewskiej w Niemczech. Powstanie saskie	136
Walka z papieżem	138
Nowe trudności wewnętrzne i abdykacja Henryka IV	142
Wznowienie agresywnej polityki wschodniej	143
Wznowienie walki o inwestyturę. Konkordat wormacki	145
Walka o władzę królewską między Staufami i Supplinburgami	147
Rola papieża w walkach dynastycznych w Niemczech	148
Stosunki Lotara III z Polską	149
Walka o władzę w Niemczech między Staufami i Welfami	149
Wyprawy krzyżowe i udział w nich Konrada III	151
Wzrost ekspansji feudałów wschodnioniemieckich	153
Polityka wewnętrzna Fryderyka I	155
Saksonia pod rządami Henryka Lwa	156
Włochy w drugiej połowie XII wieku	157
Walka Fryderyka I z miastami włoskimi	158
Stosunki Fryderyka I z Polską	159
Zniesienie samorządu miast lombardzkich i ponowny konflikt z papieżem	160
Upadek potęgi Welfów	162
Zhołdowanie Pomorza Zachodniego	163
Trzecia wyprawa krzyżowa i śmierć Fryderyka I	163
Walka Staufów o królestwo normañskie	164
Ponowne walki o władzę między Staufami i Welfami	165
Walka Fryderyka II z papieżem	167
Królestwo Sycylii pod rządami Fryderyka II	169
Ustępstwa na rzecz feudałów niemieckich	170

Walka z miastami włoskimi i zatarg z papieżem	171
Upadek rządów Staufów i utrata Królestwa Sycylii	172
Rozwój nowego osadnictwa i związane z nim przemiany społeczne	174
Walka klasowa chłopów	175
Ekspansja feudalów niemieckich w rejonach Morza Bałtyckiego. Krzyżacy	177
Kultura niemiecka	181
Sztuka	184

V. NIEMCY OD POŁOWY XIII DO KOŃCA XV WIEKU

Polityczno-gospodarcze skutki wielkiego bezkrólewia	188
Rudolf I Habsburg i jego walka z królem czeskim Przemysłem Otokarem II	189
Polityka wewnętrzna Rudolfa I i jego stosunki z papieżem	190
Opozycja antyhabsburska i wybór Adolfa z Nassau. Upadek jego rządów	191
Polityka wewnętrzna Albrechta I	192
Nieudana próba opanowania Czech	193
Henryk VII Luksemburski i jego polityka włoska	194
Walka o koronę królewską między Habsburgami i Wittelsbachami	196
Walka Ludwika Wittelsbacha z papieżem. Załamanie się polityki włoskiej	197
Ustępstwa Karola IV na rzecz papieża i książąt niemieckich	201
Czechy pod rządami Karola IV	203
Wzrost niezadowolenia w Niemczech z rządów luksemburskich. Zatarg z miastami	205
Detronizacja Wacława IV i powrót do władzy Wittelsbachów	211
Zygmunt Luksemburczyk i jego stosunek do ruchu soborowego	213
Husytyzm	217
Niepowodzenia Habsburgów w polityce zagranicznej	225
Pozyskanie Burgundii i Niderlandów	226
Dalszy upadek władzy królewskiej w Niemczech. Umocnienie rozdrobnienia feudalnego	228
Literatura niemiecka	230
Architektura i sztuki plastyczne	232

Część druga

HISTORIA NIEMIEC 1492—1789

I. NIEMCY W PIERWSZEJ POŁOWIE XVI WIEKU

Przełom średniowiecza i nowożytności	237
Stosunki gospodarcze i społeczne	239
Duchowieństwo i sprawy religijne	246
Marcin Luter i jego pierwsze wystąpienia	250
Zasadnicze poglądy Lutera, zerwanie z Rzymem, rozwój luteranizmu	254
Wielkie powstanie chłopskie, jego znaczenie i skutki	260
Dalszy zamęt ideologiczny w Niemczech	265
Sytuacja zewnętrzna Niemiec. Umocnienie się reformacji	268
Nieudane próby rozwiązania sprawy religijnej przez cesarza	279
Pokój w Augsburgu. Sytuacja społeczna i kulturalna	284

Sytuacja wyznaniowa w połowie XVI wieku	291
Przemiany gospodarcze w drugiej połowie XVI wieku i ich wpływ na stosunki społeczne	295
Sytuacja polityczna i religijna w drugiej połowie XVI wieku.	297
Zaostrzanie się przeciwieństw. Ku wojnie	303

III. CZASY WOJNY TRZYDZIESTOLETniej

Początek wojny 1618–1620	310
Wojna aż do interwencji duńskiej	316
Interwencja duńska. Wallenstein	318
Pierwszy etap interwencji szwedzkiej. Gustaw Adolf	327
Czasy dalszych interwencji. Pokój westfalski	334

IV. NIEMCY W DRUGIEJ POŁOWIE XVII WIEKU

Stosunki w Niemczech po wojnie trzydziestoletniej	341
Kultura Niemiec w XVII wieku	348
Sytuacja polityczna w Niemczech po pokoju westfalskim	352
Absolutyzm w Niemczech. Uwagi ogólne	362
Bawaria	364
Kraje austriackie	365
Saksonia	365
Brandenburgia	366
Sytuacja w innych księstwach niemieckich	371
W cieniu wielkich wojen	373
Czasy względnego pokoju. Sytuacja społeczna i gospodarcza	378
Sytuacja polityczna w Niemczech. Austria i Prusy	381
Stosunki kulturalne i artystyczne na przełomie stuleci	386

V. CZASY OŚWIECONEGO ABSOLUTYZMU

Nowi władcy w Prusach i Austrii	392
Początek konfliktów	395
Dziesięć lat pokoju i przebudowy	399
Odwroćenie przymierzy. Wojna siedmioletnia	403
W cieniu Rosji i sprawy polskiej	409
Prusy, Austria i inne państwa niemieckie w okresie światłego absolu- tyzmu	412
Kultura i życie w Niemczech w epoce oświecenia	422

Część trzecia

HISTORIA NIEMCIEC OD 1789 ROKU

I. ZIEMIĘ NIEMIECKIE W OKRESIE REWOLUCJI FRANCUSKIEJ I NAPOLEOŃSKIM

Stosunki gospodarczo-społeczne	435
Niemcy a rewolucja francuska i upadek Polski	439
Między Bazyleą a Jeną	447
„Niemcy w głębokim upokorzeniu”	455

Reformy w Prusach	460
Kultura	466
Koniec rządów Napoleona	472

II. RESTAURACJA

Związek Niemiecki pod egidą Austrii	481
Stosunki gospodarcze	485
Konserwatyści, liberalowie, młodzież	490
Opozycja w latach trzydziestych i czterdziestych	494
„Vormärz”	502
Biedermeier	506

III. WIOSNA LUDÓW

Dni marcowe	512
Revolucja na rozdrożu	518
Parlament frankfurcki	522
Między rewolucją a reakcją	526
Bilans rewolucji	532

IV. NA DRODZE DO ZJEDNOCZENIA

Lata reakcji	535
Nowa era i konflikt	543
Początki rządów Bismarcka	549
Wojna niemiecka	555
Związek Północnoniemiecki	561
Wojna z Francją	568

V. RZESZA BISMARCKOWSKA

Państwo i partie polityczne	577
Stosunki gospodarcze	588
Lata liberalne	602
Dyplomacja Bismarcka	609
Zwrot ku konserwatyzmowi	618

VI. RZESZA WILHELMIŃSKA (1890–1918)

Weltpolitik	626
Stosunki wewnętrzne	632
Nauka i kultura	643
Początek wojny	654
Sytuacja wewnętrzna w czasie wojny	659
Zwrot w wojnie	664
Droga ku klęsce	671

VII. REPUBLIKA WEIMARSKA

Revolucja i narodziny republiki	676
Wersal	683
Trudne lata 1919–1923	689

Stabilizacja (1924–1929)	700
Kultura	709
Kryzys i upadek republiki	715

VIII. NIEMCY HITLEROWSKIE

„Przejęcie władzy”	726
System rządów wewnętrznych	733
Etapy agresji	745
Podbój Europy	752
Wojna totalna	759
Zagłada Niemiec narodowosocjalistycznych	766
WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE	774
TABLICE GENEALOGICZNE	779
INDEKS NAZWISK	790
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I ETNICZNYCH	835
SPIS ILUSTRACJI	853
SPIS MAP	857